

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 K
на пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо русне ми серце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в пасса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповідки
звичайні приймають ся по ц. 1
20 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки

Положене в Угорщині і вплив на справи монархії.

(X) Положене в угорським соймі вельми невідраднє. Надії на цісарське відручне пись-
мо, написане вельми тепло, з виразним вису-
неням заперед личности монарха, не досягнуло
сподіваної цілі.

Соймова опозиція веде дальше обструк-
цію проти військової реформи, гайнуючи час
іменними голосованнями над маринцями. Сто-
ронництво праці приглядає ся всемо тому рі-
внодушно і ніби то бажає приступити до стро-
гийшого виконувания регуляміну і вибору біль-
ше рішучого предсідника, щоби насильно зло-
мити опір проти військової реформи, однак в
сім проявляє ся або безсилність соймової
більшости, а може ще більше її нещирість.

Сї непевні відносини відбивають ся оче-
видно на всій монархії і можуть довести до
загального державного пересилєня. Передо-
всім ставало се перепорою в скликаню деле-
гаційної сесії. Спільне міністерство бажало
конечно відбутися правильною сесією для ухва-
лення спільного бюджету, а тимчасом угорське
правительство дораджувало скликати тільки
кількаденну сесію для ухвалення провізорії,
ніби то в тій цілі, щоби не переривати на
довший сесії угорського сойму, де угорське
правительство сподіває ся переломити обструк-
цію. Однак сї надії угорського правительства
не оправдані, бо становище его стало після
нового іменованя не сильніше але слабше.

Другою причиною, длячого угорське пра-
вительство бажало лише короткої сесії деле-
гаційної, було побоюванє, щоби угорська об-
струкція з сойму не перенесла ся до делега-
ції проти міністра війни А в ф е н б е р г а.
Свою дорогою ся опозиція проти міністра
війни в делегації булаб зовсім безхосенна,
бож він яко жовиар боронив лише прав Ко-
рони, котрих обмеження не може цісар допу-
стити. Ся обставина не може ніяким спосо-
бом бути оправданам привідом до відставки
міністра війни, котрий лише сповнив свій вій-
сковий обовязок, не вдаючи ся зовсім у по-
літичні справи. Нема сумніву, що сю справу
порушать в делегації, чи она буде кількодне-
вна, чи правильна, а при тій нагоді міністер
війни зможе зазначити, що спільна армія не
може бути зависима від хвилевого політич-
ного або парламентарного положєня, що се є
справа чисто військова.

Так непевне положєнє не могло довше
тривати і вимагало конечного рішеня також
з оглядом на події в Хорватії, де виїмковий
стан наслідком пересадної строгости довів до
великого роздратованя не тільки в Хорватії
але й між південними Славянами австрійськи-
ми. Хорватські відносини відбивають ся також
голосним гомоном в цілій монархії і нема су-
мніву, що на засіданях держ. ради південно-
словянські послы переведуть над сею спра-
вою вельми широко і горячу розправу.

Положенє в Угорщині і в Хорватії дій-
шло до того, що угорський сойм буде треба
розв'язати і розписати нові вибори. Задля то-
го спільне міністерство а також австр. прави-
тельство і Корона бажалиб довести до ухва-
лення спільного бюджету і військової реформи,
бо і так уже побір новобранців дізнав прово-
локи, а колиб передтим прийшло до розв'язан-
ня угорського сойму, послідувалаб ще дальша
провокація на неозначений час.

В цілі усунєня сего непевного положєня
прибув міністер-предсідник гр. Куен в неділю
до Відня і був на послуханю у цісаря, а крім
того відбула ся рада спільна міністерства, в

котрій брали участь також міністри-предсід-
ники гр. Штіргк і Куен-Гедерварі.

Про вислід послуханя гр. Куена у цісари-
нічного певного не відомо, сего однак можна
догадувати ся, що він бажав пояснити своє
становище супроти міністра війни перед рі-
шенєм в справі скликаня сесії делегацій. Гр.
Куен бажав очевидно своє становище скріпи-
ти з підмогою усунєня міністра війни, од-
нак змаганя его в тім напрямі показали ся
безуспішним, бо Корона не може міністерство
війни робити зависимим від політичних
впливів.

Виданий комунікат про раду спільного
міністерства, що делегації склика-
ні на 23 с. м. і мають задачу передо-
всім ухвалити продовженє будж. провізорії,
котра впливає з кінцем цвітня, а про дальшу
програму має рішити друга рада спільного
міністерства в суботу, став певним доказом,
що міністер війни не буде пожегтований
случайним політичним обставинам. За повною
сесією заявило ся спільне і австрійське пра-
вительство. Передовсім буде ухвалена прові-
зорія, а після того може відбутися правиль-
на сесія делегаційна.

Гр. Куен має намір з кінцем місяця,
коли буде в делегації ухвалена будж. прові-
зорія розпочати рішучу боротьбу з обструк-
цією в соймі, але які будуть вигляди сєї
боротьби, годі предвидіти. Були також вісти,
що гр. Куен хоче ще мирними переговорами
задобрити опозицію а пригатовленя до бо-
рьоби мають лише зробити опозицію пода-
тливійшою.

Рада спільного міністерства рішила поки
що забезпечити бюджетову провізорію, а даль-
ші рішення, чи має відтат відбутися правильно-
на сесія делегацій відложено до суботи. З
тою проволокою являє ся також продовженє
політики гр. Куена в Угорщині, що до котрої
також повинно конечно послідувати певне рі-
шенє. Вчєра був гр. Куен знов до Відня, що-
би внести поданє о відставку, котра імовірно
буде прийнята а его наслідником має стати
др. Лукач, міністер скарбу в теперішнім у-
горським міністерстві.

Допис з заокеанської України-Руси.

(1) Зразки свѣточів заокеанської України як К.
Кирчов і Теодозій Лабовский; 2) Господарка К.
Кирчова майном „Руско-Народного Союзу“ 3)
Зізнаня К. Кирчова і Т. Лабовского в суді під
присягою, що Українець а Москаль „то винятко
одно“; 4) Напад К. Кирчова на Іх Преосв. Кир
Сотера і наслідки сего; 5) Церкву Джерзі сїт-
ску виставлено на публичну ліцитацію; 6) Ки-
ринна і нечувана в свѣті клеветлива напасть
на Преосв. Кир Сотера від націонал-демо-
кратичного духовенства та москвофілів; 7) Ру-
ське паломництво до Відня з нагоди Евха-
ристийного конгресу; 8) Уваги з нагоди Евха-
ристийного конгресу в Монтеалі).

(Конець).

Отсей наведений висше звіт переслав
був о. Д. Добротвор на руки О. Валентина
Балога, на клівлендській конвенції. Рівночасно
на тій самій конвенції був другий свѣщеник
О. Михайл Балог яко духовний управитель „Р.
Н. С.“, рідний брат о. Валентина Балога. Че-
рез помилку лист ві звітом о. Д. Добротвора
доручено о. Михайлу Балогу, а сей відчинив
сей лист доперва по конвенції, на якій
К. Кирчів представив себе не-
винним агнцем, а сї, що знали про

промахи П. Кирчова, коли забрали в сїй спра-
ві голос, як приміром о. Валентин Балог, і ві-
стали заголошєні „zwischen Ru-
f-ami“ будьто К. Кирчів є жертвою „попів-
скої злоби“ ітд.

Здавалось би, що головний уряд „Р. Н.
С.“ по викритю такого несовісного діловодства
усуне Кирчова з его уряду. Та ні. Се не ста-
ло ся. Чому? Бо К. Кирчів є націонал-
демократ і не лиш Кирчова не усунєно
з его уряду, але головний уряд „Р. Н. С.“ ди-
вив ся крізь пальці на се, як К. Кирчів пу-
блично майже цілу другу половину 1911 року
по батярски нападав на особу Преосв. Кир
Сотера, на духовенство, Церкву ітд. так, що
Преосв. Сотер були морально приволоєні
зречи ся покровительства над „Р. Н. С.“ і
виступити з его членів. Те саме зробив і о.
Добротвор.

Та се ще не конець подвигів К. Кир-
чова.

К. Кирчів був також в 1911 році касиє-
ром руско-катол. церкви в Джерсісіті, де є
парохом о. А. Улицкий. Коли вийшли на яву
„сделки“ націонал-демократа Кирчова і коли
показалось, що его діловодство церковним
грошем є тож саме з грошеvim
діловодством в „Р. Н. С.“, о. А.
Улицкий був приволоєний як на основі цер-
ковного права, так і свѣтского, засуспенду-
вати К. Кирчова в діловодстві церковного
касiera. Се так розярило К. Кирчова, що він
виточив з підбунтованими своїми прихильни-
ками процес проти Іх Преосв. Кир Сотера,
яко єпископа, щоби джерзісітську церкву ві-
добрати зпід церковної Власти.

Вислід сего процесу такий, що люди,
котрі на будову сєї церкви позичили були
гроші, зажадали через суд виплати своїх по-
зичок на суму 14.000 долл. Томуж, що цер-
ква не має стільки готівки, тож суд в Джер-
сісіті на 12. цвітня 1912 р. виставив руско-
катол. церкву в Джерсісіті на публичну ліци-
тацію.

В часі процесу К. Кирчова проти Пре-
осв. Кир Сотера став ся оден цікавий мо-
мент знаменуючий націонал-демократичного
Кирчова. Ото під присягою К. Кирчів
управитель печатні „Р. Н. С.“ української ор-
ганізації зложив зізнанє: що між
українцями = Little Russian —
а Москалями = Russian нема нія-
кої ріжницї. Таке саме зізнанє зробив під при-
сягою добродій Лабовский, рекордовий секре-
тар „Р. Н. С.“. Коли їм звернено увагу, як
се могли они зробити, то Кирчів і Лабовский
виправдували ся, що се они зробили через
помилку. Та слідуєного дня в слідстві пов-
торили они під присягою знов, що Москаль а
Русин-Українець все одно.

Отже цікаві є отсі моменти:

1) Люди, що уважають себе найліп-
шими Українцями, вірікають
своїй народности.

2) Поповняють 2 рази фалшиву при-
сягу.

І се є свѣточі українсько-
го народа, котрі патріотичне українське
духовенство називають чорноризою зволо-
чєю, поганею і иншими „подібно ніж-
ним“ прикметами. Се є свѣт а зглядю
овоч недостачі релігійного вихованя у нашої
суспільности. Сего не допустив би ся був на-
віть найбільший дикун.

Та на сїм ще не конець американських
скандалів.

Отсі націонал-демократи а се: 1) Лев
Левіцкий з Shenandoah Pa. 2) Петро
Лучечко з Ramey Pa. 3) Михайл Балог з Бу-

тлес Pa. 4) Григорій Кульчицкий з Mc Rocks
Pa. 5) Алексій Пеленьский з Mc Keesport Pa.
6) Мирон Данилович з Latzobe Pa. 7) Василь
Григнак з Zohnstown Pa. 8) о. Дмитрій Хо-
мяк з Mc Adoo Pa. і оо. москвофіли: 1) Те-
офан Обухкевич з Olyphant Pa. 2) Іван До-
рожинський з Carteret n. g. і 3) Владимир
Обухкевич з Simpson Pa. і ще крім них 37
других отців з Угорщини, з котрих деякі суть
в клятві задержаній Св. Отцю, як прим. о.
Грабак — зложили під присягою як найпід-
лійші клеветливі зізнаня на особу Преосв.
Кир Сотера перед канцлером Лат. Єпископа
із Scranton Pa. о. А. J. Breppon-ом, та зажа-
дали від Апост. Столиці усунєня Іх Преосв.
Кир Сотера з Америки, а щоби Іх підчинити
під пряму юрисдикцію лат. Єпископів.

Се й не чуваний в історії кат. Церкви
вчинок наших Собратів обурив до крайности
другу більшу частину нашого духовенства,
котре зібрале в Ньюйорку дня 12. III. 1912 ви-
сказало як найбільшу любов і привязанє Іх
Преосв. Кир Сотеру, зажадало канонічного
процесу на ОО. кривоприсяжників і клеветни-
ків і вислало просьбу до Апост. Престола о
креованє катол. дисцеплі руского обряду. При-
сутних на зїзді було 40 отців, а надіслано
20 повномочий, а о. Д. Хомяк перепросив
Владик, а о. Дорожинський заявив щосьме-
но, що его підпис уміщено під клеветливими
заприсяженнями без его відомо.

Коментарів не даю ніяких, бо самі сї
факти є і так вже сумні і досадно ілюстру-
ють безвідєність великої частини нашої су-
спільности.

Ту лиш додам, що Кирчова і Лабовско-
го мимо Іх ренегатської і фалшивої присяги
не суспендовано і „братія со-
бі мовчить“. Чи можливе се в мораль-
но здоровій суспільности?

На отсїм можна би і покінчити. Та що
сей рік в нашої старій країні є Евхаристийним,
тож ділю ся з читачами деякими своїми гад-
ками.

1) Думаю, що в вид у схізматицкої агі-
тації в нашім краю добре би було урядити
громаднє паломництво до Ві-
дня, щоби: 1) Віддати честь Господу Богу
утаномно під видом Хліба; 2) загігти серце і
душу Евхаристийними торжествами; 3) пере-
благати Господа Бога за публичні злочини
нашої суспільности, як за: а) богохульства
націонал-демократичного органу „Діла“, за
котре відвічальні многи наші
отці; б) за богохульство і схізмофілство
наших отців москвофілів, приміром москво-
філська часопись „Поступь“ порівнала
моці св. Свѣмч. Йосафата з кінською падли-
ною, а наші отці (імена могу на жадає по-
дати) дописували до сєї часописи статї, де
бунтували вірних проти Преосв. Кир Сотера;
в) за демонстраційну кривоприсягу на 47 со-
братів в Америці і 2-ох свѣтских „головачів“;
б) за вигнанє СС. Василяяков русофільними
свѣщениками на улицю ітд. Тож повинно у
нас знайти ся багато людей, щоби жер-
тували свій гріш на дорогу до Від-
ня, щоби там упростити у вічного Монарха ці-
лого всесвѣта прощеня наших злочинів і ла-
ски на будучє.

Всі наші інституції повинні на сей кон-
грєс вислати своїх делегатів, бож прецінь
наш загал католицкий повинен свій католи-
цизм задокументувати. Щоби в сїм згляді
допомогти людям доброї волі посилаю на ру-
ки Хвальної Редакції „Руслана“ 100 K (сло-
вами сто корон, переказом державної почти
ч. 4339), які прошу передати Старшині Христ.-

супіль. Союзу до зорганізованя паломництва, Наколи би не дай Боже руске недбалство і брак живої віри перешкодили такому паломництву, прошу передати сих 100 К. СС. Василянцям на будову їх монастиря.

Що до дописи в 43. ч. „Руслана“ з 25. II. 1912 під наголовком: „Допись з Америки“ (Лемки і гроза православя. Як сему запобігати?) то уступ на стороні 2. від слів: „А наслідок того був такий...“ до „...як для церкви і для нації“ — уважаю за клевету на особу Преосв. Кир Сотера. Мусимо собі раз сказати отверто, що схізмофільске і йосифіністичне духовенство поносить велику вину за теперішній сумний релігійний стан нашого народу взагалі, а побіч сего є ще много інших причин як протеговане схізми польським урядом ще за часів історичної Польщі, коротковорість і честлибівість руских князів як К. Острожского і інших. Сих причин є міліон.

Хвальна Редакція „Руслана“ зволить ласкаво такі дописи, де подає ся на князя Церкви хоть в так зручний спосіб, як се зробив „Idem“, не поміщати, хіба що дописець дасть дозвіл покласти під такою дописом своє „порекло“.

Зроблю ще одну увагу що до Евхаристійного конгресу:

На конгресі в Монреалі мимо сего, що там мало бути до 10 тисяч Русинів, офіційально взяло участь лише 13 Русинів, вчисляючи ту вже і наших князів Церкви. Таку інформацію дістав я від двох очевидців, а се від Якіма Пригоди і Томи Польового з Rochester n. g. В часі походу з Найсвятішими Дарами і та жінка Русинів змішала ся з Поляками, так що властивими представниками Русинів на Евхаристійнім конгресі в Монреалі були лише Ексцеленція Митрополит Шептицький, Преосв. Кир Сотер і о. Сливинський.

Тож добре би було, щоби хоч віденська Русь виступила корпоративно враз з залогою, і щоби завязав ся комітет, що праготив би нічліги для руских паломників з Галичини.

Отсим: кінчу.

В день Св. Преподоб. Алексія
чоловіка Божого 30. III. Р. Б. 1912.
о. *Владимір Петрівський*,
9211 Chauncey ave
Chicago Ill.

Під розвагу артистам малярям.

„Покажи, кажу, що ти рисував: Він виймив з пазухи чертку сірого паперу і несміло подав мені“.

Із „Артиста“ Т. Шевч.

В 1914. році припадають столітні роковини уродин нашого славного поета Тараса Григор. Шевченка. Як широка і далека Україна, де лиш поезія Тараса Шевченка долинула до українського серця, усюди з одушевленням будуть згадувати того генія, „з котрим розумів і говорив весь народ“, того, чий слова і мертвих будять на ново до життя.

Роковини нашого генія вже по всякій імовірності проведуть Українці не лише в Європі а також і в Америці і всюди згадувати муть „не злим тихим словом“.

Та хоч его значіне як поета стало звичним не лише межі Українцями а також і межі чужими народами, то дорогою, яка его встела межі людей, дорогою, яка сму промостила славу та із селянського хлопця промостила его славним народним поетом волі — то був артистично-малярський талант.

Щоби отже звеличити, як слід, его роковини, ми повинні присвятити нашому генієви Тарасови Шевченкові також щось такого, що пригадувало би усім ясно, чим починав Шевченко здобувати собі розголос і славу серед широких кругів своїх земляків. Був се вже з малку вроджений талант до малярства.

Сей талант спричинив, що Шевченко міг познакомитись із визначними людьми, які відкрили у нього перлини поетичного дару. Тому то, згадуючи Тараса яко поета генія, ми повинні в 100-літні роковини его уродин пригадати нашій святуючій супільності на артистично малярський талант Шевченка.

По нашій думці буде найкрасше, коли в сім році уладять артисти-малярі велику виставу своїх артистично-малярських та різбарських творів, якими з одної сторони звеличать торжественний рік ювілею а з другої сторони дадуть нашій супільності пізнати, як високо стоїть розвій нашої питомої, артистичної штуки.

На нашу гадку повинні наші артисти-малярі і любителі красних штук заздалегідь підняти діла вистави і на сій виставі повинні знайти місце не лише наші визначні артисти, але тут належало би зібрати усі рисунки чи малюнки, які характеризують нашу народно українську штуку.

Почавши від сірого, олівцем чи вуглем начеркненого паперу аж до артистичного змалюваного твору, нехай они стануть всі перед очі видців на сій ювілейній виставі.

Не сповна два роки ділить нас від сего ювілейного року. За той час можна прилагодитись до сєї вистави як слід і зробити все, щоби она випала як найвеличавіше.

Є час великий і можна доволі добре приспособитись, щоби в останній хвилі не заповнювати саль зайвими декораціями.

Пора отже пригоса до сповнення сєї великої задачі на ювілейний Шевченків рік, а висліді поданої нам гадки лежать вже в руках наших артистів-малярів.

Ми певні сего, що голос наш найде відгомін серед наших артистів-малярів, бо і припустити не можна, щоби так памятий рік не був виповнений усім, що повело Шевченка між осявічених людей. Про сам спосіб уладження вистави ми на разі здержуємо ся писати а вискажемо свої гадки пізніше. На разі піддаємо сих кілька гадок під увагу наших Вп. Артистів, які — віримо — сами зрозуміють вагу сего ювілейного свята.

Привагідно зазначуємо, що наша супільність прийме радо сю припозицію під розвагу і численням звідуванем вистави зложить докази, що ся вистава була на часі.

На часі буде також і се, що евентуальні доходи з вистави призначить ся на фонд стипендійний для образования артистів малярів.

У Львові, в марці 1912.

А. М. Я.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Політичний огляд.

„Страданія Галицкой Руси передъ fogim-омъ Европы“, або иншими словами лист гр. Бобрінского до льондонської часописи „Times“ становить певного рода атракційну точку хвилі в російській урядовій печаті. Заговорили про сей лист широко також польська печать, слухно обурюючись на брехливість і нахабність чорносотенного графа. Бож і в чого обурювати ся!

„Після погрому під Садовою — пише гр. Бобрінський — в 1866 році попала Галичина під повну власть Поляків і в тій новій Польщі попереднє насильство Поляків ожило з всею силою. Толерантну австрійську конституцію потоптану. Не допускає ся до отворення російських (!) пікл навіть приватних. Російські книжки конфіскують, а дітий, яких подибано при читаню російських авторів, проганяють (!) з гімназій.“

Про Ексц. Митрополита пише сей чорносотенець таке: „Бувши офіцер кавалерії, якийсь (!) гр. Шептицький, установлений митрополитом Галичини ділав все можливе, щоби польонізувати (!) і латинізувати (!) своєю російську (!) паству, для якої є він не святом, а вовком. Уніятські священники, віддані давній славянській літургії, терплять з его сторони переслідування. Введено обрядові новости, протавні для простолюда. Священників силують до безженности. Гр. Шептицький улягає зовсім взутам (!?), які є по правді дійсними „управителями уніятської церкви“.

Сей лист, повний неправди і клевети, носячий на собі всі ціхи звичайного „Марушаківства“ не вартий сам собою уваги. Але поява сего листу і радість галицких русофілів із его появи — се знаменитий рендент до ролі „католического“ русофільского духовенства, в роді такого отця Дмитрія Яцева.

О. Яцев, Кобилянський et comp. обурюють ся, коли хто вкаже на нещирість католицьких почувань у русофільского духовенства, яке бездрібки сорому солідаризує ся з „Прикарпатською Русею“, „Голосомъ народа“ і т. д., отже з часописами, які однодушно з гр. Бобрінським клеветують на Митрополита і католицизм. Коли ви справді ревні католики, отцове русофіли, то запротестуйте прилюдно проти безличности гр. Бобрінского, що вашу верховну власть оклеветує. Але ви сего не робите і не можете зробити — бо щож сказав би на се др. Дудикевич і Марущак?

Положенє в Хорватії стає щораз трудніше. Спокій панує вправді всюди взірцевий, але невдоволенє проти мадярського гнету поширює ся елементарно.

Кажуть, що хорватско-сербські послы мадярського парламенту мали зложити свої мандати, бо стоять на становищі, що полагода всіх справ, які відносять ся до Хорватії, не належить до компетенції мадярського сойму.

Південно-славянські студенти устроили оноді у Відні бурливе віче в справі завішення конституції в Хорватії. Промовляли на сій вічу також хорватські послы.

Як буде полагоджена хорватська криза — і чи довго ще тревати буде такий непевний стан — годі предвидіти.

Італійско-турецка війна обертає ся під сию пору в крузі переговорів. Великодержавні амбасадора не мало приють над видуманем формулки мирової полагоди італійско-турецкої війни; вже мали навіть видумати таку формулку і поінформувати про неї Порту. Однак Порты просила дуже амбасадорів, щоби мирова формулка не нарушувала в нічім поваги султанської держави. Чи можливе придумати таку формулку?... Тай чи згодила би ся знова Італія, щоби єї повагу нарушувано? Справді. Сизифова праця!

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Теодула і Агати; римо-кат.: Аполонія. — В п'ятницю: руско-кат.: Евтихия преп.; римо-кат.: Еми.

— **Цісар** уділив з своїх приватних фондів гр.-кат. комітетови будова церкви в Виткові новім, пов. Камінка струмлюва, на джінченє сєї будівлі запомогу в сумі 200 К.

— **Митрополичий Ординарият** подає до відома, що речинець зголошування до рукополагання назначен-й на день 20. цвѣтня с. р. (а не 20. мая, як подала одна з часописий).

— **Дудикевич хоче витати Архієпископа в Коломиї.** Як звісно, нині приїждить до Коломиї архієпископ Карло Франц Йосиф. Подібно, як в інших містах, так і в Коломиї, в сій, у дуже значній мірі руским місті, стрітять Достойного Гостя наші руско-українські товариства, організації і „Січі“, які заздалегідь вже приготували ся до маніфестаційної стрічі. Після уложеної програми, архієпископ прийме також наші руско-українські депутації в суботу дня 20. с. м. Довідав ся про все те коломийський „амбасадор“ др. Дудикевич, тай давай собі скликати свій „конвой“ в роді отців: Крушельницького, Романовского, Майковського, Мардаровича, Монцібовича et tutti quanti, а також „дружинників“ а la Горницькі, Шлемкевичі, Спольські і т. п., щоби усі разом пішли зложити своє „руске“, „почтеніє“ австрійському архієпископу. Хитрий „Малорос“ подумав собі, очевидно, що незле було би засекурювати ся на случай, колиб товариш по ремеслу Семйон Егоревич Бендасюк вихляпав дещо в слідчій суді про взаїмні „ідейні“ яносини з коломийським „амбасадором“. Задумав Дудикевич повести свою братію „прикарпатників“ по архієпископа, щоби колись, хоть би на судовій карній розправі, можна боронити ся тим, будім то найвищим достойником в краю признали его австрійську „любовність“, коли допустили его з офіційальною депутацією до самого будучого престолонаслідника. Маємо вже в сій напраті досвід. В сій спосіб боронив ся вже оден компаніон Дудикевича перед військовим судом і виказував ясно як на долоні, що приставати з Дудикевичом не гріх, бо его навіть намісник краю просив на обід.

— **Зїзд австрійських редакторів часописий** відбуде ся в Відні в днях 12, 13 і 14. мая сего року.

— **Затьма сонця** відбула ся нині точно по приписаній астрономами програмі. Небо було ясне і дозволило всім Львов'янам оглядати затьму. Люди ставали на улицях, балконах, у вікнах і задерши голови до гори всі дивили ся на сонце через закурені скла. При найбільшій степені затьми, коли кружок сонця був в 4/5 закритий місяцем, було півясно, як би смеркало ся. Місяць затьмив правий бік сонця так, що ліва сторона творила весь час серпанок.

— **З Краєвого Союзу для збуту худоби у Львові** одержуємо отсе писмо: В додатку „Gazety wieczornej“ з дня 5. с. м. п. з. „Targowisko“ появила ся стаття п. з. „Теория а практика“, в якій редакція повідомляючи о обмані С. Щуровского називає его мужем довіря і організатором збуту худоби рілньничих організацій. Просимо Сьвітлу Редакцію о ласкаве поміщенє нашої заяви, що висше згаданий Стефан Щуровський не був жадним мужем довіря, ані організатором, і ніколи рішучо в жадних з нашим Союзом не стояв зносинах а противно справа представляє ся слідує: В повіті болшовецьким, о скілько зголушували ся селяни, ладувала наша Спілка для збуту худоби в Рогатині а тепер недавно заснована Спілка в Липиці долішній. Се не подобало ся Щуровському, який вийшов в зносини з віденськими експортерами, та уміючи позискати довіре селян обдурюючи їх, що ділав з припорученя рілньничих організацій потрафив заладувати кілька транспортів. Коли однак за послідній транспорт 111 штук безрог одержав 8.000 К пропав з повіту і арештований в Триєсті признав ся, що є приватним згінником та уторговані гроші протратив. „Targowisko“ подаючи сей факт до відома а знаючи добре, що Щуровський був приватним згінником, мимо того напало на організацію рілньничі, як українські так і польські, беручи в оборону приватних торговців, котрим дає виключно монополію на торговлю безрогами яке однак становиско займе нині „Targowisko“ коли пересвідчило ся, що Щуровський не був мужем довіря жадних рілньничих організацій а противно тим самим згінником, котрих „Targowisko“ уважає ся бути покровителем і патроном. З огляду дальше на се, що прочі згінники в обороні свого увязненого товариша обдурюють наш нарід, будто би Щуровський ділав з припорученя нашого Союзу, та тим самим Союз використовував легкодушність селян, дальше з огляду на се, що вже і по інших повітах уживають ся подібні Щуровському люди і підшывають ся під марку рілньничих організацій, просимо усіх добрих справі сприяючих людей, щоби в правдивім свѣтлі представили селянам фактичний стан сєї справи, остерігали людей перед практиками ріжного рода згінників, котрих так сердечно рекомендує „Targowisko“ „Gazety wieczornej“.

— **Величезна катастрофа на морі.** В неділю о 10. годині в ночі лущила ся біля Нової Фунляндії (на північний схід від Нью Йорку) величезна катастрофа — затоплене великого корабля „Titanic“, а з ним разом погребане в морських філях 1550 людей. Морська лінія при берегах Фунляндії весною дуже небезпечна; цілі гори леду, нероз височини 150 м. пливуть по морі і являють ся для мореплавців справдішною грозою. На одну з ледяних гір наїхав корабель „Titanic“ Ніяка друга причина, лише легкодушність корабельного капітана Сміта привела до катастрофи, бож капітан мимо того, що знав про небезпечку сєї частини морського шляху, велів гвзати кораблем з цілою силою пари. Капітан Сміт проводив передше кораблем „Olympic“ і в сій часі мав на сумлінно наїхав на англійський кружляк „Навке“. Щоби сию моряцку нечесті амити, хотів в першій подорожці корабля „Titanic“ побити всі дотеперішні рекорди, ідучи поміж гори леду з найбільшим розгоном. Однак не зміг нечесті, противно взяв на свою совість тисячі погиблих подорожників. „Titanic“ наїхав з цілою силою на ледяну гору. Від хвилі наїхання до затоплення минуло 4 1/2 години. В тих кількох годинах розіграли ся страшні сцени. Подорожні били ся о місце на ратункових човнах. Міліонери жертвували величезні суми, щоби лише спасти життя і формально ліцтовано місяця. — Інші віддані були на долю судби. Найбільше подорожних з Америки і Німеччини. 20 подорожних було з Австро-Угорщини.

Після найновіших донесень згинуло в морських хвилях 1550 людин, а врятувалося 875 подорожних, переважно жінки, діти і пасажирки I. класу. На поміч потоплюючим вирушили сейчас три кораблі: „Olympic“, „Parisien“, „Carpathia“ і „Virginian“. Та перебрав ся, через ледяні гори, здає ся лише один корабель „Carpathia“. Капітан сего корабля довів до Нью-Йорку, що пливе безстанно серед ледяних гір з 800 пасажирами врятуваними з корабля „Titanic“. Стверджено вже, що всі жінки і діти врятувано, що є доказом незвичайної кривости на кораблі. Дальше стверджено, що на кораблі находило ся 7 мільйонів, а іменно: Астор, Пруце, Гуггенгайм, Реблінг, Шпрам, Вандербильдт і Тасер, яких майно виносить разом 2 і чверть мільярда. З них напевно погіб Астор. Між погібшими вчислюють капітана корабля Сміта, звісного мирового діяча д-ра Стеада, адютанта Тафта, майора Бута.

Затоплений корабель представляв вартість 64 мільйонів франків, затоплені дорогоцінності 120 мільйонів, річч залатовані на корабель 100 мільйонів, поштові пересилки 5 мільйонів. Про розмір корабля можна набрати погляду із списку середників поживи, якої потребував корабель на тиждень. На корабель залатовано 75.000 фунтів свіжого мяса, 35.000 яєць, 25.000 дробу, 40 тон картофель, 1.500 гальонів молока, 1.000 фунтів чаю, 250 бочок муки, 10.000 фунтів ярини, 12.000 фляшок мінеральної води, 16.000 фляшок пива і вина.

Катастрофа з кораблем „Titanic“ є проте найбільшою морською катастрофою, яку затило людство.

— **Населення столичних міст.** На основі останніх статистичних виказів, має Лондон 7.537.196, Новий Йорк 4.766.883, Париж 2.747.590, Чикаго 2.386.112, Берлін 2.102.727, Відень 2.021.852, Токіо 1.823.696, Петербург 1.550.000, Філадельфія 1.407.983, Царгород 1.203.000, Рим 560.726, Атемі 300.000 мешканців.

— **Життя трьох осіб за 100 К.** З Вадовиць доносить: Каз. Карпель, 37-літній господар в однім з поближких сіл, продав оноді ялівку за 100 К. Вернувши додому, положив на столі 100-короновий банкнот, а сам пішов дати худобі їсти. Між тим 4-літня дитина почала бавити ся банкнотом і подала его в кушні. Коли се побачив батько, що був в незовсім тверезім стані, вхопив в гніві ніж і відтрав дитині пальці обох рук. На крик дитини надбігла мати, котра в другій комнаті купала 6 місячну дитину і почала заосматрювати покалічену дитину. Зв'язавши окровавлені пальці, вернула до другої комнати, де оставила в купелі дитину, та однак вже була нежива — утопила ся. В розпуді вибігла на двір, щоби кликнути кого на ратуюнок, а побачивши на вербі перед домом повішеного чоловіка, упала трупом на місці.

— **Скаженина у Львові.** Магістрат видав строгі приписи що до безпеки населення перед скаженими псами, яких вже кілька у Львові спіймано. Щоби пошест не ширяла ся, не вільно пускати собак самотас без намордників, або вводити собаки до трамваїв і прилюдних домівок. Господарські собаки мають бути все привязані. Спіймані собаки будуть без пощади убирані. Поліціянти дістали приказ слідити властивість собак, що не примінять ся до розпорядку магістрату.

Оповіді.

— **Курс для дівчат, підготовляючий до семі-арії учительської,** устроює Жіночий Кружок Р. Т. П. у Львові з днем 22. цвітня с. р. Наука відбувати ся буде що дня (крім неділь і свят) від 4—6. год. по полудні. Зголошення приймає Урава Кружка (ул. Мохначкого 12).

— **З залізниць.** Дня 19. с. м. о год. 9. відбуде ся в товарних магазинах стації у Львові-Підзамче прилюдна ліцитація невідобраних товарів, як вино, горівка, олива, терпентина, фарби, сірники, машини до писаня, машини і знаряди різні, залізо, скрі, порожні бочки, о скільки ці товари не будуть до часу 19. с. м. викуплені.

В часописи „Gazeta Lwowska“ оголошує ц. к. Дирекція вел. держ. у Львові прилюдний переторг на роздане робіт будівляних при розширенню стації Борислав. Оферти належить вносити найдальше до 30. цвітня 1912 до год. 12. в полудне. Близші условини що до будови можна переглянути в ц. к. Дирекції вел. держ. відділ для удержаня і будови залізниць, III поверх двері 309, де можна дістати також формулярі на оферти.

Всячина.

— **Як різні народи пояснюють собі затьму сонця.** Від початку світа лучать ся з затьмою сонця найрізноманітніші забобони. І так: Жителі західних берегів Африки кажуть, що затьму сонця спричинає великий чорний кіт, котрий кладе свої ноги на сонце. Талісмані в Сіамі кажуть, що європейські астрономи лише тому можуть так точно означити час і величину затьми, бо знають апетит великого смока, котрий підчас затьми хоче зісти сонце. Індійці в Перу вірять, що сонце в часі затьми хоругує, а умираючи, може упасти з неба і розторопити землю. Проте щоби розбудити сонце з сеї немочи спричиняють пекольні гамір при помочи криків і свистів. Переводсьм однак бють батогами пси і діти, перших, щоби вили, а других, щоби кричали. Фонтенелє згадує, що в цілих східних Індіях вірять, що підчас затьми сонця смок старає ся его піврати своїми чорними кіттами. В часі затьми Індійці занурюють ся по шию в воду рік, бо після їх віруваня є се ознака найбільшої побожности, яка може оборонити сонце перед смоком. В королівстві Ява (Індія Загангесові) уважають затьму сонця ділом злого духа і тоді всі державні чинности відкладає ся до найближшого місяця. Лучив ся навіть такий випадок, що англійське посольство вислане до короля Яви, мусіло з сеї причини довгий час ждати на торжественне прийняте на королівськім дворі. А у нашого народа давніше, а по темних закутинах ще й тепер вірять, що як „сонце мінить ся“ то буде якась пошесть або війна.

— **Юлій Цезар австрійським рекрутом.** Моравські часописи розказують слідуочу подію: Недавно при доповняючій військовій поборі в Оломунці ставав оден новобранець Чех з околиць Оломунця перед військовою комісією. Виявило ся, що новобранець називав ся Юлій Цезар... „Tauglich ohne Gebrechen“ — звучало рішене військового лікаря. Коли се Юлій Цезар почув, зачав ревню — плакати... Его римський іменник певно не був плаксивий.

— **Наймудріший мозок.** Звісний анатом, проф. Вальдаєр займає ся спеціально розсліджуванем мозка різних рас людей. В своїм творі стверджує він передовсьм, що мірою розвою спосібностей є не лише вага мозка, але також відношене сеї ваги до росту чоловіка. На пр. Япанець має мозок тої самої ваги, що Європеець, але его умові спосібности є більші, бо він є меншого росту. Найбільше важить мозок чоловіка в західній Європі. Дійсно північно-західні береги моря Середземного заселені расами, які доходили до найвищого культурного розвою. Мозок людей тих країв важить 1400 до 1450 грам. В полудневій Європі пересічна вага мозка виносить около 1350 грм. Мозок Япанця важить 1367 грм. Мозок африканських муринів важить всего 1250 до 1270 грм. Вага мозка американських муринів по кількох поколіннях побільшила ся. Богато важить мозок Китайців і Гіндусів. Крім ваги велике значенє має також скількість мозкових заглиблень. Під тим зглядом найбільше розвинені є мозки Китайців, Япанців і Гіндусів.

— **„Як муж може забезпечити ся перед зрадою жінки?“** Таку загадку розписано недавно в Філадельфії, в Америці, з призначенем нагороди за найлуччішу відповідь. Зі всіх сторін понадсилао найрізноманітніші відповіді. Нагороду признано ось такий розв'язок: Кілька днів по вінчаню я промовив до своєї жінки: не повіриш, моя дороженька, як багато і виразно говоривши вночі через сон; наколи би ти мала які тайни, то ти би їх не скрала, бо у сні зрадила бись їх сейчас. Сеї ночі прислухував ся я твоїм розмовам, говорила ти про се і те (ту навів я кілька маловажних річий, котрі, як замітив я, залагли голову мові жінки, причім не догадувала ся, що я знаю про се). Таке відкрите дуже здивувало жінку. Від тоді що кілька місяців, кілька разів удало ся мені про щось таке дізнати, а жінка не могла догадати ся, щоби се було мені звісне, відсвіжував я байку про єї розмову через сон, піддержуючи в ній побожованє, що в сеї спосіб може зрадити ся зі своїх найбільше скритих гадок і чувств. Сю тайну розказав я своїм синам і внукам, всі єї випробували і всі пересвідчили ся, що вповне в чоловіка віри, що говорить через сон, забезпечує рішучо, если дотична особа спить в одній кімнаті з іншими, від сего, щоби не допускала ся незаконних вчинків.

— **Хосен з книжкою.** Відомий американський

гуморист Марк Твен так каже про хосен з книжкою: „Книжка завжди корисна. Як она справлена в добрі скіряні палатурки, то на ній добре можна правити бритву; маленьку книжку дуже зручно підставляти під коротшу ніжку стола; товстою й старою, з мідними застібками, книгою добре відбиватись від собак, або й від злодіїв; нарешті велика й широка книжка буває в пригоді, коли розібє ся шибка, бо нею можна заткати дірку“.

Посмертні оповістки.

— **Филимон Калитовский,** ем. радник висшого суду, потім оборонець в карних справах в Застані, бувший посол (від 1904—1911) до буковинського союму, помер дня 14. с. м. в Чернівцях в 72. р. життя. В. є. п.!

Телеграми

з дня 17. цвітня.

Новий Йорк. Межи уратованими 868 подорожними з корабля „Titanic“ є лише 79 мужчин.

Відень. (ТКБ). Міністер судівництва переіс нотаря Германа Візенберга з Журавна до Яворова.

Льондон. (ТКБ). Палата громад прийняла біль про homerule в першім читаню 360 голосами проти 266.

Заклик до нашої жертволюбивої суспільности.

Ще живо стоять нам в пам'яті ювілейні торжества, якими обійшла вся Галицька Русь-Україна 100-літні роковини народин свого найкрасшого Сина-патриота, о. Маркіяна Шашкевича. У всіх закутках рідної землі по всіх церквах гомовіли щирі і високопатриотичні проповіді та промови, в яких жевріла горяча любов до всего, що рідне, а яких провідною ідеєю було — весь жар і любов в часі ділом (не словом) перед культурним світом ствердити себто в честь Маркіяна Шашкевича якісь памяткові, ювілейні монументи, а ще красше гуманні, живі памятки-інституції здвигати.

За всенародною, стихійною філею пішов і Яворів. Хоч про Захоронку в Яворові думало ся від чотирох років вже, хоч для тої цілі завязало ся навіть тов. „Жіноча Громада“, то по правді справа ся актуальною стала щойно в ювілейні дні о. Маркіяна. Завив, щоби в Яворові станув живий памятник в честь Маркіяна, іменню „Ювілейна Захоронка ім. о. Маркіяна Шашкевича“, вповної приймив ся, бо всі відчули потребу і konieczність такої Захоронки, всі зрозуміли, що віднову відчини треба почати від основ, а не від даху.

І годі нам навіть з тим зволікати. Діти наші, (не знаємо, як, де) але в Яворові зовсім марнують ся, нидіють, замирають, а як хто сему не вірить, нехай приїде до Яворова, а побачить правдиву національну і яку хто хоче, нужду — моральну і матеріальну. Побачить опущену, обдерту, нехарну і занедбану дітвору, що як бурян росте без найменшої опіки і надзору.

І се все будуче яворівське покоління. Тільки руки заломі, бо кругом нужда, тай годі!

І щож ту робити? Чи на правду лише руки заломлювати? Та се не робота, а розпука. Нам треба брати ся до діла; до Захоронки. Є вже і півтора моргова, дарована площа, є привибраних „Жіночою Громадою“ яких 1.000 К готівки, та — на жаль — нема хати. Були вже і СС. Службениці зі Львова, оглядали місце, яке їм — що правда — подобало ся дуже, бо лежить в самім осередку великого передмістя в найздоровішій стороні міста Яворова, сьуть готові і сейчас осісти в Яворові та ба, коли у нас нічо не обійде ся без клопоту, нема... хати. Щоби віднаймати пригожу на Захоронку, (а о се в Яворові дуже тяжко) буде се стояти багато гроша, а ту готівка невелика, всего 1.000 К. Тимчасом самим СС. Службеницям треба на удержанє що найменше 60 К місячно.

Виходить, що конче треба мати власну хату, без даху над головою нема бесіди про Захоронку. І з тої причини мусимо просити, мусимо руки витягати і кликати: — Помо-

жіть нам здвигнути ювілейну Захоронку ім. о. Маркіяна Шашкевича в Яворові.

В імені бідної, опущеної яворівської дітвори, що голе, босе і голодне гонить в одертій одежині від раня до ночі улицями звертаємо ся перш усею до всіх Вп. уроженців-Яворівців, нехай через хвилю думкою перенесуть ся в свої рідні сторони, нехай заглянуть в нинішні, підупавші міщанські родини і їх хати і допоможуть хотьби і найменшим датком своєму меншому братови, дальше звертаємо ся до всего нашого Всч. Духовенства і просимо о оден одвісний акафист на ту ціль, звертаємо ся і до Вп. учительства, що найкрасше оцінить наш порав і нашу ідею бо з такими дітьми найбільше мають до діла, а вкінці і до нашого жіноцтва, тай до всіх станів і кругів нашої жертволюбивої суспільности в тій надії, що наш заклик і горяча просьба не остане без успіха, хоч би тому лише, що Захоронка в Яворові має бути ювілейною і має плекати, та націплити в серця дітвори ті високі і святі ідеї, задля яких жив і страдав незабутної пам'яті — Маркіян Шашкевич.

Если попри Вп. Григорія Щирбу, що подарував півтора моргову площу, могла бідна вдова, правдива жеврачка, Ксеня Кіндрат, віддати на Захоронку буквально все що мала, бо хатину і градку коло неї, так та вдовина лепта, хіба певно поворушить і иншим послужить за найкрасший примір для других, бо не для себе просимо, а для безпомічних, занедбаних, міщанських, але наших еще дітей.

Жертви приймає о. Ст. Білинський, сотрудник в Яворові, а можна слати на вкладкову книжочку ч. 5232. в касі тов. Задаткового. Імена жертводателів оголосить ся.

Справа нагла і пекуча, бо в Яворові польска Захоронка вже розвивав ся і заходить така обави, що наколи ми дітьми не заопікуємо ся, так наші діти найдуть опіку і приміщенє у чужих. А тоді — хто винен, коли винародовлять ся і нас відцурюють ся?

о. Левіцький, парох. о. Ст. Білинський, сотрудник.

Ант. Блавацька, А. Марейн касирка Т. В. Жіноча Громада. директор школи ім. Шашкевича.

3 Товариства „Просьвіта“.

Діяльність Головного Відділу і комісії за перший чверть рік 1912.

І. Діяльність Головного Відділу. Головний Відділ відбув протягом першого кварталу 12 засідань, кожного місяця по чотири, а то в січні дня 2, 16, 23, 30, в лютім дня 6, 13, 20, 27, в марці дня 5, 12, 19, і 26. при пересічній участі дванадцяти членів. До важніших ухвал, які підняв Головний Відділ на сих засіданнях належить передовсьм розділ стипендійних підмог в фундацій, що остають під зарядом Товариства і бюджетова дискусія та уложене прелімінаря на рік 1912. При розділі стипендійних підмог руководив ся Головний Відділ передовсьм убожеством і пильністю петентів. На 212 подань, які вплинули, наділено більшими або меншими підмогами 82 учеників і учениць на загальну суму 6.084 корон. Подрібний виказ стипендістів і стипендісток подано свого часу прилюдно до відома в часописах. Коли до повисшого числа стипендістів додати ще 7 стипендістів постійних (оден з фонду Грушкевича, оден з фонду Куніцкого, чотирох учеників народної школи в Порохнику з фонду Гробельского, одна підмога для учеників школи нар. в Топільниці і Туре з фонду Дубравского) та 10 стипендістів і 4 стипендісток з фонду економічного на студиях різничих і господарських — то число усіх стипендістів, що користають в біжучім році з фондів Товариства, або фундацій остаючих під зарядом Товариства виносить 103. Не потреба відай зазначувати, що на приватну інституцію число се вельми поважне. — Бюджетова дискусія, хоч заняла вже чотири засідання, ще не покінчена. Полишаючи подрібний звіт касовий до оголошеня в „Письмі з Просьвіти“ по укінченню бюджетової дискусії, зазначимо тут тільки, що загальний касовий оборот Товариства виносив в 1911 р. 487.756 К 85 с. (Оборот сей не дотичить ні майна на провінції, ні стипендійних фундацій). В тім приходів було 245.846 К 41 с, розходів 241.910 К 44 с, по-

зістала кінцева готівка виносить 3.935 К 97 с. Чисте майно Товариства з кінцем 1911 року вросло о 47.885 К 61 с. З важніших позицій треба зазначити зріст членських вкладок о 3.631 К 16 с більше, чим в р. 1910. (1910 р. — 19.604-76, 1911 р. — 23.235-92 К), продаж книжок приніс більше о 5.178 К 56 с. (1910 року — 18.594-12, 1911 р. — 23.772-68), прихід за анонси більший о 2.056 К 25 с. Успіхи сі спонукали Головний Виділ поширити в р. 1912 видавничу акцію. В тій цілі візав Головний Виділ на засіданні 2. січня видавничу комісію до енергійнішої і живішої праці, бо такої роботи домагаєся від Товариства суспільність. Попри нові видання, які полишив до диспозиції комісії, рішив видати другим накладом „Взірцевого Господаря“, поручаючи редакцію д-рови І. Брикови, д-рови Коцюбі і С. Кузику, другим накладом „Порадник для лісних робітників“ в 3.000 прим. Редакцію поручено д-рови І. Брикови в порозумінню з автором і третім накладом „Співаник“ в 10.000 прим. Редакцію поручено А. Галякови. Вкінці прийняв Головний Виділ до відома друк Творів Тараса Шевченка (в серії „Руска Письменність“) третім накладом в 10.000 прим., друк творів О. Стороженка, Воробкевича і Квітки (другий наклад).

Приймаючи до відома звіт з діяльності економічної комісії за рік 1911, висказав Головний Виділ на внесення п. А. Жука подяку і признання референтова сеї комісії п. А. Гарасевичови за его щирі і хосенну працю. Комісії сій поручив Головний Виділ зайняти ся в 1912 р. організацією економічних курсів для народних учителів, виготовити план такого курсу і внести просьбу до міністерства освіти о субвенцію. — Переводячи дискусію над перебудовою дому в Милованю, прийшов Головний Виділ до переконання, що кошти перебудови переступлять преліміновану квоту 50.000 корон.

Рівнож прийняв Головний Виділ до відома кінцеве касове замкнене переплетні і се, що кравський виділ уділив 6.000 К позички на її розширення, закупо нових машин та заосмотрене їх моторами. Адаптацією переплетні рішено зайняти ся в вільніший літній часі.

Звіт з діяльності, виданий філією „Просвіти“ у Львові, закуплено в 100 прим. і розіслано усім філіям висказуючи бажання, щоб кожда філія „Просвіти“ подавала при кінці адміністраційного року звіт зі своєї праці друком. — Хоча поширити продаж своїх видавництв почав Головний Виділ робити заходи о установленне постійного кольпортера. В тій цілі внесенне подане до намісництва, яке однак просьбу відкинуло. В виду сего рішив Головний Виділ внести рекурс до міністерства і звернути ся в сій справі до українського клубу у Відні. — Ухвалено постарати ся о портрет буйного довголітнього Голови Товариства ради, Петро Огоновського. Виготовлене портрету поручено артистови-малювати п. М. Івасюкови. — Наділено підмогою 25 К заряд „Академічної Кухні“ а квотою 20 К М. Дідухавського Товариства. На просьбу Тов. „Просвіти“ у Відні о підмогу на школу рішено відмовити а натомість поручати сю справу Кравському Союзови Шкільному. Рівнож відмовлено просьбі комітету Маркіянового свята в Підліску о частинне покриття коштів пам'ятника ізза браку фондів. — На будову читальняного дому Читальні „Просвіти“ в Селясках пов. львівського уділено 200 К безпроцентової позички. Інші подання читальні „Просвіти“ з просьбою о підмогу або позичку на ту саму ціль здержано неполадженними ізза браку фондів. — Г. Думці, директору госп. школи в Милованю, підвиснено платню з 2400 на 3600 К річно. При сій нагоді порішив Головний Виділ зажадати від економічної комісії виставлення стипендістів, щоби умінули ся у них о зворот уділених їм субвенцій на підмогу інших кандидатів.

Підвисшив дальше платню з 1400 на 1800 К річно п. С. Карпачови люстраторови Філії, а п. М. Вудкевичеві урядникови канцелярії уділив 50 К підмоги узглядяючи его родинне нещасте. Унормоване відносин службових урядників економічного відділу п. М. Творидла і М. Грушкевича передав до поладження спеціально вибраний на се комісією. — Вкінці вваж Головний Виділ участь через делегатів ради. І. Кивелюка і Я. Колтунюка в загальних зборах Земельного Банку гіпотечного. На ювілей „Рускої Бесіди“ вислав відпоручника о. радн. Т. Лежогоубського. В анкеті „Сільського Господаря“ в справі осно-

вання господарської школи в Коршові було Тов. „Просвіти“ заступлене через цілу економічну комісію. До Угерця вин. делегатовано А. Галяка в цілі замкнення рахунків за адм. рік 1911.

П. Просвітно-організаційна Комісія. Комісія відбула протягом кварталу 11 засідань а то: в січні 4 (1, 15, 22, 29), в лютім 3 (5, 19, 26), в марті 4 (4, 11, 18, 25), при пересічній участі 8 членів. Побіч поладжування біжучих справ читальні і філії, комісія присвятила багато часу програмі просвітної роботи на близшу і дальшу мету. Справи скликування філіями постійних конференцій читальняних голов, уладжування курсів для читальняних провідників та устроєння курсу висшої освіти у Львові — се найважливіші і найактуальніші точки майже кожного засідання. Конференції читальняних голов мала би скликувати кожда філія на одводневні наради в часі люстрації філії відпоручником Головного Виділу. Люстратор мав би тоді подавати відповідні вказівки. Референтом сеї справи став С. Карпак. Просвітно-організаційні курси уладжувані рівнож філіями мали би на цілі виобразувати читальняних провідників. Курси сї тривали би 10—14 днів на візір устроєного курсу філією в Золочеві і Яворові.

Виготовлене точної програми сих курсів поручено І. Савицькому і В. Пежанському. Рівнож за уладженем курсу висшої освіти (на візір данських людських університетів та черновецького курсу висказала ся комісія дуже рішучо та в сій цілі дир. А. Галяк, який став референтом сеї справи, перебув кілька днів в Чернівцях для точного ознайомлення з програмою курсу.

Ріжного рода перепони зі сторони властей у розвитку драматичних кружків, застановили комісію зайняти ся справою організації аматорських кружків театральних, хороших і оркестральних. Для сеї справи покликано анкету, яка рішить як взяти ся до діла. З нагоди порушеної п. А. Зелібом (з Люзанни в Швейцарії) справи інформованя заходу про Україну і Українців, ухвалено наважати зносини з Українцями, що перебувають в осередках західної Європи та приступити до зорганізованя інформаційного бюро для західної Європи.

Щоби заінтересувати наш загаль справами просвітними і Товариством рішено подавати до часописий сталі, щомісячні звіти з діяльності Головного Виділу, комісії і канцелярії. Звіти поодиноких секретарів зіставляти ме дир. А. Галяк. — В цілі зібраня матеріалу до звіту з дворічної діяльності Товариства для загальних зборів, видано формуляр звітів філії і читальні. — Предложені п. А. Островским (головою тисменицької філії) проєкт регуляміну читальні і інструкція веденя читальняних книг передано до зформованя А. Галякови і Ю. Балицькому.

Подання читальні о підмоги чи позички на будову читальняних домів здержано до предложеня А. Галяком фінансового плану будови домів при помочи скорого а дешевого кредиту. Фондів Товариство на сю ціль не має на разі ніяких.

Побіч праці (немов теоретичної) ведено точну та успішну акцію у люстрованю філії при помочи свого люстратора. Над кожною філією розводила ся дискусія, роблено всякі замітки і уваги, які відтак пересилано дотичній філії. За перший квартал злюстровано 25 філії в слідуєчих місцевостях: Броди, Бучач, Глиняни, Городок, Гусятин, Добромиль, Жовква, Комарно, Мостиска, Новий Санч, Олесько, Перемишль, Самбір, Скалат, Сокаль, Старий Самбір, Сянік, Тернопіль, Тисмениця, Товмач, Турка, Цішанів, Чортків, Жирові, Ясло. Нових філії основано 6: Войничів, Журавно, Нове село, Судова Вишня, Тлусте, Угнів. Всіх філії „Просвіти“ з кінцем кварталу числить Товариство 69. Поборено заходи коло основаня філії в Делятині, Любачеві, Старій Соли і Устериках. — До люстраційних праць належить додати поядки люстратора на загальні збори філії до Войничова, Журавна, Долини, Рави рускої і Рогатина та на просвітно-економічне віче філії в Козовій. — Нових Читальні „Просвіти“ основано протягом сього кварталу 59, так що під теперішню хвилю числить Товариство усіх читальні 2.565.

(Конець буде)

Загальні Збори

Повітового Господарско-кредитового товариства „НАРОДНИЙ ДІМ“ в Підгайцях, відбудуть ся дня 2. мая с. р. о 12. год. вполудне, в разі не достачі комплету, відбудуть ся збори о 1. год. по полудни, без огляду на число присутних членів.

Порядок денний:

- 1) Відчитане протоколу з послідних загальних зборів.
- 2) Звіт управи з діяльності Товариства за рік 1911.
- 3) Звіт контрольної комісії.
- 4) Відчитане звіту Кравского Союза ревізійного з переведеної ревізії з дня 30. листопада 1911.
- 5) Внесеня Ради Надзираючої, що до висоти дивіденди і розділу чистого зиску.
- 6) Вибір двох членів Ради Надзираючої і 3 членів Комісії Ревізійної.
- 7) Затверджене двох членів Дирекції.
- 8) Внесеня.

За Надзираючу Раду Тов. „Народний Дім“:
о. Григорій Содомора, Кондрат Кальба
голова, секретар.

Поручає ся

Всесвітньому рускому Духовенству до ужитку свого і церков:

Напівник Церковний

(Ігн. Полотнюка)

поручений Всесвітл. Митропол. Ординаріатом.

Половина чистого доходу зі спродажи, призначена на цілі Руского Товариства педагогічного.

Ціна книжки К 3 — опр. 4 К.
Замовлення слати до Канцелярії Руского Товариства педагогічного у Львові, Мохнацького 12. 376(12)

Історія України-Руси

з образами, рисунками і картами,

Написав Микола Аркас.

Друге видане, Краків, 1912. — Накладом Ольги Аркасової. Сторін 424.

Ціна книжки на тоншій папері 6 К 50 сот.
в Книгарні Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

ДО
АМЕРИКИ
КАНАДИ

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціна перепасти кораблем 220 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 120 К за діти понизше 12 літ з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Карпатія з Триесту 30 цвітня.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найскорші і найвеличавіші пароходи на світі:

Люзітанія, дня, 27/4, 18/5, 8/6.
Мавританія, 11/5, 1/6 1912.

З публічної ліцитації, походячі нові меблі продають ся по слідуєчих цінах: Сецесійний креденс К 45, отомана К 26, шафи К 30, сивальня К 190 ідальня К 140, столи К 9, уладженя кавалерської кімнати К 120, плюшеві салони К 90, магонізовані салони К 180. Крім сего чимало образів, крісел, столів, шаф, креденсів, канап, столів, занавіс і фіранок. — „ДОРОТЕУМ“ ул. Ліндого ч. 7 (бічна Коперника). Порозівне з провінцією листовне.

УВАГА! Наше підприємство купує і посередничить в продажі меблів в приватних домів, з конкурсних і спадкових мас — приймає усю обстанову до переходування. (18—30)

Перша найбільша 25 покоїв багато заосмотрена

Першорядна ПИСАННЯ
ШКОЛА на
МАШИНІ
Жорберт Ерліх Львів, площа Смольні 4.
Склад машин до писання і американських уладжень бюрових. (40—50)

!!! Купуйте!!!

одобренний Радою шкільною краввою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник
д-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповідання з рідної історії“.

Підручник обнімає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовій папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сеї підручник є першим підручником рідної історії для руских середніх шкіл і дає шкільній молодезі вперше повний образ нашої буващини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників І. класу середніх шкіл, але при недостатці иншого підручника й для учеників висших класів, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчачих бурсах і інститутах, а ізза своєї приступності також для наших читальні, для селян і міщан. З хісном може повчити ся з него нашої історії й кожний освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні Наук. Товариства ім. Шевченка, Ринок 10.

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огню скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінювання.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносить з кінцем 1911 року 3.353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, рентні).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Церковна Штука

Торговля дієцезальна в Станіславові

має на складі церковне і столове сьвітло, богослужбне гварантоване вино, знамениті вина угорські і австрійські, так столові як і витравні; добірні фелони, хоругви, плащаниці, чаші монстранції, ліхтарі, павуки, хрести, євангелія, всілякі книги і всі знаряди та прибори церковні.

У своїх власних робітнях

виробляє і направляє церковні і металеві річи. Приймає ся до огневого позолоченя чаші, монстранції і т. и.

Ціни умірковані.

Чистий зиск призначений на „Дім сиріт“ і на удержанє українських шкіл: школи народної і виділової ім. М. Пашкевича, семінарній учительської і гімназії.

Для уникнення навалу перед надходячими Сьвятами просить ся о вчасні замовлення.

Звертаємо особливу увагу на наше найліпше сьвітло і вино, на його гуртовну і деталічну продажу.

З друкарні В. А. Шийковського у Львові.